

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2024/25

Destinace (země, město): Velká Británie, Glasgow

Jméno, příjmení: Katarína Drummond

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): University of Glasgow, School of Modern Languages & Cultures

Lektorát českého jazyka a literatury je na glasgowské univerzitě součástí School of Modern Languages & Cultures, kde funguje v rámci Slavonic studies.

V současnosti lze studovat český jazyk a realie jako volitelný jazyk pro studenty z různých oborů. Nejčastěji se jedná o studenty *Central & East European Studies*, ale také studenty dalších nejen slovanských jazyků, dále studenty College of Arts & Humanities a College of Social Sciences. Češtinu lze studovat také v průběhu studia na Comparative literatures, studiu literatury „bez hranic“. Prostírá se mezi kulturami, státními hranicemi, historickými obdobími, jazyky, gendery a dokonce mezi hranicemi literatury a dalším uměním. Tento program nabízí široký výběr seminářů spojených s českou kulturou, literaturou, historií i filmem. Jde také o kurzy srovnávací (například srovnání české a polské literatury 20. století, ale i starší; společná česko-polská historie, dějiny cenzury apod.). V neposlední řadě je tu možnost studovat češtinu během doktorského studia na PhD. Studies. Tito studenti mají dvě hodiny češtiny týdně navíc, proti ostatním studentům a zaměřují se na jazykové potřeby nezbytné pro svůj výzkum. Tomu se samozřejmě přizpůsobuje i výuka a materiály.

Český lektorát nabízí kurzy ve třech stupních pokročilosti: úroveň 1 – A1, A2, B1; úroveň 2 – B1, B2; úroveň 3 – B2. Dále jsou kurzy pro Junior Hons – B2, C1 a Senior Hons – C1, C2. Výuka češtiny je velmi individuální a přizpůsobená potřebám jednotlivých studentů. Pokud absolvují všechny

úrovně a mají zájem pokračovat, spolupracuje s nimi lektorka v individuálních kurzech pro pokročilé. Akademický rok je rozdělen do dvou semestrů (11 týdnů) a zkuškového období (4 týdny).

Na každé jazykové úrovni se potřebám studentů přizpůsobují i materiály, jak už bylo zmíněno výše. U začátečníků se vychází z učebnice *Česky krok za krokem* Lídy Holé, která má doplňující interaktivní zdroje a možnosti domácího procvičování. Není ale samozřejmě jedinou. Dalšími jsou například *Čeština pro cizince A1 a A2* Marie Boccou Kestřánkové, *Flip (your) teaching! Učíme (se) česky* Boženy Bednaříkové a Jany Sovové, *Čeština pro začátečníky* Ladislava Kasky, *Czech it Up! A1, A2* Dariny Hradilové, Michaely Kopečkové a Jindřišky Svobodové, ale i zdroje jiných forem jako *Nebojte se češtiny* Any Adamovičové, *Čeština pro život 1* Aleny Nekovářové, adaptovaná próza, reálie, poezie, čeští autoři, internetové zdroje a mnoho dalších materiálů v závislosti na tématech, které jsou pro studenty zajímavé a důležité. Jde také o to, aby se studenti seznámili s českým prostředím, kulturou a myšlením. Vyšší úrovně postupně přechází na zdroje zaměřené na jejich cíl studia, jako archivní materiály nebo filmy.

Každý semestr se na School of Modern Languages and Cultures organizuje společné setkání vyučujících ze všech úrovní a jazyků se zástupci studentských tříd. Zástupci tříd sbírají informace, ohlasy, připomínky a názory studentů na výuku v jednotlivých kurzech a předkládají je společně s případnými otázkami. Mají zde možnost prodiskutovat problémy i vyzvednout to, co se u studentů setkává s nadšením. Výuka češtiny se může pyšnit velice kladným ohlasem, a to i díky individuálnímu přístupu na jakémkoliv stupni pokročilosti.

Daří se také spolupráce se studenty v rámci jednotlivých oborů, zejména Central & East European Studies nebo College of Arts & Humanities a College of Social Sciences, na jejich výzkumných projektech. Jedná se hlavně o projekty z české nedávné historie, českou filmovou produkci nebo i literaturu. I proto se snažíme, aby studenti dosáhli jisté úrovně v co nejkratším čase a mohli se věnovat původním zdrojům nezbytným k výzkumu (například dokumentům v archivech). K tomu nám významně napomáhá možnost účasti na letních školách v České republice, a to díky českému velvyslanectví v Londýně a Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. V letošním roce se nám podařilo umístit studentku Czech 1, která studuje češtinu v programu PhD. Studies.

Lektorka měla po celý rok k dispozici svoji pracovnu sdílenou s polskou lektorkou a s kolegou z ruštiny. Kromě toho měla kdykoliv možnost využít pracovnu J. Čulíka. Pracovna je vybavená počítačem (s webovou kamerou, reproduktory a mikrofonom), příruční knihovnou a větším stolem pro případ výuky nebo konzultace. Také učebny mají špičkovou technickou vybavenost pro všechny situace, které mohou ve výuce nastat. Většina materiálů je distribuovaná studentům přes univerzitní portál Moodle, i přesto má lektorka možnost neomezeného kopírování a skenování.

Spolupráce s kolegy i s katedrou probíhá hladce a na dobré úrovni. Lektorka pracuje jako *Affiliated*, ale i přesto má možnost maximálního využití knihovny, zaměstnaneckých slev (například při návštěvách univerzitních zařízení jako Recreation Center) nebo výběru workshopů pro zaměstnance. Univerzita naproti tomu nenabízí žádné ubytování, případný finanční příspěvek na bydlení ani místo na koleji.

Nezbytnou součástí lektorátu je organizování různých podpůrných aktivit mimo výuku, kterými nejen vytváříme vztahy mezi studenty českých kurzů, ale snažíme se samozřejmě i upozornit na existenci českého lektorátu a možnosti studia češtiny (jde o jediný český lektorát ve Skotsku). Na listopad 2024 připadlo výročí 35 let od sametové revoluce a na univerzitě v Glasgow se ve spolupráci s Generálním konzulátem České republiky v Manchesteru uskutečnilo uvedení filmu Václava Havla *Odcházení* společně s besedou, které se zúčastnila Doubravka Svobodová, bývalá děkanka Divadelní fakulty AMU a ředitelka Divadla na Zábradlí. Byla také blízkou kamarádkou Václava Havla. Studenty zaujalo její vyprávění o tom, jaký byl Václav Havel, jak vznikal vlastní film, ale i o symbolice v Havlově díle. Tohoto večera se zúčastnil osobně i generální konzul David Frous.

Druhou příležitostí potkat se s generálním konzulem byl večer s českým básníkem Petrem Hruškou v knihkupectví Bigglestones Books v centru Glasgow. Spolu s českým básníkem četli svoje díla také uznávaní skotští básníci Gerry Mangan a Rob A. Mackenzie a také Petra Johana Poncarová, Češka žijící v Glasgow, která píše poezii ve skotské galštině. Večer byl hodnocený velmi kladně i mezi studenty i ostatními návštěvníky.

Nezaháleli jsme ani se studenty. Velmi vydařené bylo naše vánoční odpoledne, kde se studenti seznamovali s českými Vánocemi nejen teoreticky, ale hlavně prakticky. Upekli tři výborné druhy vánočního cukroví a zkusili si některé vánoční tradice a pověry v praxi. Další skvělou

příležitostí ke strávení času společně mimo budovu univerzity byl závěrečný večírek pro všechny studenty. Někteří bohužel odjíždí na zahraniční stáže, takže budou příští rok v kolektivu chybět.

Na univerzitě v Glasgow se snažíme udržet lektorát českého jazyka a literatury v povědomí studentů, žáků i široké veřejnosti. Spolupracujeme na tom také s ostatními britskými pracovišti, kde se můžete s češtinou potkat. Situace po brexitu není jednoduchá. Všichni doufáme, že se nám podaří lektorát udržet. Jde to i díky organizaci studií ve Skotsku, kde mají studenti možnost propojení s ostatními obory a v rámci nich mohou poznávat českou kulturu, historii i jazyk (například v rámci Comparative literatures) prakticky bez oborového omezení. Lektorát ve stávajícím rozsahu může existovat zejména díky podpoře Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí.

Velké díky patří kolegům Janu Čulíkovi a Mirně Šolić bez jejichž podpory by byla práce lektorky složitější.

Glasgow 17. července 2025

Mgr. Katarína Drummond, Ph.D.

Obrazová příloha

Básník Petr Hruška v knihkupectví Bigglestones Books

Beseda s Doubravkou Svobodovou u filmu Odcházení

Setkání se studenty u vánočních zvyků